

Lisa 2. Konsultantide tööpraktika ja kontekst

Maakondlike arenduskeskuste vabaühenduste konsultandid nõustavad igas maakonnas vabaühendusi, et aidata kaasa vabakonna aktiivsele ja jätkusuutlikule tegutsemisele. Konsultatsioonid toimuvad eesti, vene või inglise keeles tasuta.

Nõustamine toimub järgmistes valdkondades:

- eestvedajate inspireerimine;
- organisatsiooni asutamine;
- organisatsiooni tegevusvõimekuse kasvatamine;
- ühingu juhtimise korraldamine;
- ühingu tegevuste rahastamine;
- ühingu projektide nõustamine;
- organisatsiooni arendamine;
- organisatsiooni liitumine, jagunemine või lõpetamine;
- Lisaks korraldatakse koolitusi ja teabepäevi, et täiendada ühenduste liikmete ja juhtide teadmisi ning oskusi jätkusuutlikuks tegutsemiseks.

Detailsem teave: <https://www.arenduskeskused.ee/noustamine-vabauhendusele/>

Maakondlike arenduskeskuste ettevõtluse konsultandid nõustavad nii alustavaid kui tegutsevaid ettevõtteid.

Alustavatele ettevõtetele pakutakse nõustamist järgmistel teemadel:

- Ettevõtluse vormid, äriühingu asutamine ja registreerimine;
- Äriidee analüüs;
- Abi äriplaanide, finantsproгноoside ja finantseerimistaotluste koostamisel;
- Maksud ja aruandlus;
- Ettevõtte sisemised protsessid;
- Müügitegevuse ja turunduse korraldamine;
- Info toetusmeetmetest ja abi toetuste taotlemisel;

Tegutsevatele ettevõtetele pakutakse nõustamist järgmistel teemadel:

- Koostööpartnerite leidmine;
- Ekspordivõimaluste kaardistamine;
- Messidel osalemine;
- Toetuste vahendamine.

- Lisaks korraldatakse alustavale ettevõtjale infopäevi, seminare ja koolitusi.

Detailsem teave: <https://www.arenduskeskused.ee/noustamine-alustavale-ettevotjale/> ja <https://www.arenduskeskused.ee/noustamine-tegutsevale-ettevotjale/>

Konsultantide tööpraktika ja konteksti¹ kirjeldus

Konsultantide tööpraktika ja konteksti kirjeldus põhineb 2025. a. Tallinna Ülikooli poolt läbiviidud uuringul, mille raames küsitleti ja intervjueriti maakondlike arenduskeskuste vabaühenduste ja ettevõtluse konsultante (viide jaluses).

Sotsiaalse innovatsiooni ja mõjuettevõtluse valdkonnas tegutsevad konsultandid töötavad tihti muutlike ja määratlemata lähteoludega klientidega, kelle eesmärgid ja võimalused alles kujunevad. Töö iseloom on eelkõige suunamine, avamine ja raamimine, mitte pelgalt info andmine. Konsultandi roll on mitmetasandiline: olla kuulaja, suunaja, struktureerija ja vahel ka “mõttepartner”.

„Alguses ei ole neil midagi konkreetset – ainult tunnetus, et tahavad teha midagi head. Siis hakkame koos lahti harutama.“ – VASTAJA_06, 10.06

Tüüpiline töö algab kliendiga, kellel on kas idee, üldine siht või hoopis „lihtsalt tunne, et midagi võiks teha“. Sellelt tasemelt liigutakse edasi läbi vestluste, arutelude ja praktiliste suunamiste.

Konsultandid rõhutasid, et:

- väga sageli ei teadvusta kliendid ise oma tegevuse mõjuaspekti või potentsiaali ettevõtluseks;
- paljud algatused ei sobitu olemasolevatesse raamidesse, nt MTÜ- või OÜ-loogikasse;
- töötatakse inimestega, kelle motivatsioon on tugev, kuid teadmised, strateegiad ja oskused vähesed.

¹ Põhineb Tallinna Ülikool. (2025). Arenguvajaduste kaardistus - Sotsiaalse ehk ühiskondliku mõjuga toodete ja teenuste arendamise alane nõustamine ning sotsiaalse innovatsiooni ja -ettevõtluse alase koolitusprogrammi välja töötamine. Autorid: Praakli, M., Kübar, T., ja Lepik, K-L.
Veebilink kaardistusele: <https://kysk.ee/wp-content/uploads/2025/07/Arenguvajaduste-kaardistus.-Sveitsi-Eesti-koostooprogramm.-1-1.pdf> või <https://kysk.ee/valminud-on-arenguvajaduste-kaardistus-kuidas-toetada-sotsiaalset-moju-eestis/>

„Tihti on tunne, et esimene osa tööst on mõttemustrite muutmine – et nad tohivad kasumit teenida, et mõju võib olla ka mõõdetav.“ – VASTAJA_05, 06.06 38

Konsultandi töömeetodid on olukorraspetsiifilised ja kohanduvad – ükski tööriist ei kehti kõigile, ning lähenemine sõltub inimese taustast, ideest ja arenguetapist. Aruteludes rõhutati, et enamasti tehakse palju kohapealset tõlgendustööd, sest puudub üks kindel tee, mida järgida.

„See pole Exceli nõustamine – see on arutelupõhine, otsinguline töö. Kõigepealt loome üldse keele, milles rääkida.“ – VASTAJA_03, 10.06

Kuna paljud kliendid tegutsevad mittetulunduslikus vormis või kogukonnapõhiselt, kerkivad sageli esile järgmised tüüpolukorrad:

- segadus organisatsioonilise vormi osas (MTÜ vs OÜ);
- raskused tulu teenimise või hinna küsimise õigustamisel;
- tugev väärtuspõhisus, kuid vähene teadmiste pagas ärilistest mehhanismidest.

Konsultandid tegutsevad nendes olukordades sildade loojatena – ühendades kliendi väärtused süsteemse lähenemisega, aidates navigeerida rahastusvõimaluste ja organisatsiooniliste valikute vahel.

„Meie töö on tuua kokku idee ja struktuur – et säiliks sisu, aga tekiks jätkusuutlikkus.“ – VASTAJA_02, 10.06

Kokkuvõttes näitab fookusgruppide tagasiside, et konsultandi töö sotsiaalse innovatsiooni valdkonnas ei allu standardnõustamise loogikale. See on kombinatsioon strateegiast, empaatiast ja loovusest, kus puuduvad valmis mallid ja lõppvastused. Seetõttu on professionaalse toetusstruktuuri olemasolu – tööriistade, kolleegide, mentorluse ja näidete näol – võtmetähtsusega.